

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz.
(Kiszádapárt helyiségénél) Jélem. Tel.: 41-13.
Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független
Kiszádapárt helyiségénél) Jélem. Telefont
41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

LEHULT AZ ÁLARC

Moszkva: D. Melnyikov, a Szovjet TI részére írt kommentárjában „Lehult az álarc” címmel többek között a következőket írja:

Hosszas huzavona és hallgatás után Adenauer bonni kancellár január 15-i sajtóértekezleten hivatalosan elutasította Otto Grotewohl miniszterelnök javaslatát, mely Németország egységének helyreállítását célozta.

A bonni klikk Grotewohl bekeszerető javaslataira, melyek az egységes demokratikus Németország létrehozására irányultak, Nyugat-Németország háborús készülődéseinek fokozásával, a nyugatnémet hadsereg létrehozásával kapcsolatos újabb agresszív intézkedésekkel válaszolt. Adenauer január 15-i nyilatkozatában újból bebizonyította, hogy Németország egységének esküdt ellensége. Adenauer, a német monopólióknak ez a régi kiszolgálója és a Wall Street pénzeszközjainak ügynöke nem nézi jó szemmel a demokratikus rendszert, a Német Demokratikus Köztársaságban. Kijelentette, hogy „csak azokkal kezdhet tárgyalásokat, akik készek feltétel nélkül elismerni és biztosítani azt a rendszert, amely az amerikai és német monopólistáknak tetszik. Ugyanakkor Adenauer közvetlenül felszólított arra, hogy állítsák helyre Kelet-Németországban a reakciós fasiszta baráti rendszert. Németország „egysége” Adenauer fogalmi szerinti anyai, mint egész Németország átalakítása amerikai katonai gyarmattá.

Adenauer ezzel leplezte a bonni kormánykörök és gazdák valódi terveit. Ezek a tervek arra irányulnak, hogy Nyugat-Németországot felvonulási területé változtassák a Szovjetunió, a népi demokratikus országok és a Német Demokratikus Köztársaság elleni támadáshoz.

A CDU bieleföldi kongresszusán mondott beszédében egy nappal a Grotewohl-nak adott hivatalos válasza

előtt Adenauer „erejük megfeszítésére” szólította fel az Atlanti Szövetségbe tartozó országokat, a háborús készülődés fokozása érdekében. Állást foglalt bármilyen megegyezés ellen a nyugati hatalmak és a Szovjetunió között.

Blumentritt volt hitleri tábornok még ugyanaznap nyilatkozatot adott az AP amerikai hírügynökségnek és nyíltan kijelentette: „Németországnak harcolnia kell... Németország csak azzal szerzheti meg a nyugati szövetségesek támogatását, ha harcol...”

Ilyen Adenauernek és társainak, a fasiszta tábornoknak programja.

Adenauer nem saját jószántából késlekedett a választás több mint másfél hónapot. Ez a késlekedés tanúsítja, hogy bonni kormánykörökben zavar és fejvesztettség lett úrrá annak látára, hogy a német lakosság minden rétege támogatja Grotewohl kezdeményezését.

Grotewohl javaslata a német lakosság túlnyomó többségének támogatására talált. Ezért nem esodálkozhatunk, hogy Adenauer elutasító válasza különösen erős felháborodást keltett az ország legkülönbözőbb társadalmi rétegei között. Egyedül az olyan megrögzött árulók, mint Schumacher nyugatnémetországi ügynökei fejezték ki „elégedetlenségüket”. Adenauer újabb áruló lépése fölött. Egyébként a DPA-ügynökség is elismerte, hogy erről a lépésről előzetes megegyezés történt Schumacher pártjának vezetőivel.

Adenauer áruló lépése leplezte a bonni bábokat a széles néptömegek szemében és fokozza elszigetelődésüket a nyugatnémet lakosságtól. A német nép ebből a példából újra meggyőződik arról, hogy csupán az Adenauer-Schumacher-klikk elleni küzdelemben érheti el nemzeti álmának megvalósulását: az egységes demokratikus és bekeszerető Németország létrejöttét.

Adenauer Schumacherrel együtt megbeszélést folytat Eisenhowerrel

Bonni: Adenauer amerikai „tanácsra” a jövő hétre halasztotta második rádiósorozatát, amelyben újból foglalkozni fog Grotewohl miniszterelnök javaslataival. Az újabb megbeszélés előtt még megbeszélést kell folytatnia Eisenhower tábornokkal. A megbeszéléseket McCloy amerikai főbiztos villájában tartják s azokon részt vesz a munkasáruló Schumacher, a Német Szociál-

demokrata Párt elnöke is, ami azt igazolja, hogy az első Adenauer nyilatkozat megfogalmazásánál a Német Szociáldemokrata Párt bábáskodott. Bevonják a megbeszélésekbe Blank „főszállásmestert”, aki a nyugati csapatok elszállításáért felelős, valamint Adenauer katonai tanácsadóit, Speidel és Heusinger egykori náci tábornokokat is.

50 ezer ember a római tiltakozó gyűlésen

— óriási arányú tüntetések Dél-Olaszországban és Sziciliában —
— 61 halálos áldozata van a rendőri erőszaknak

Róma: Csütörtök délután Róma központjában és a külvárosokból hatalmas tömegek vonultak a Colle Oppiohoz, hogy részt vegyenek a nagy békegyűlésen, amelyen Róma lakossága kifejezésre juttatja tiltakozását Eisenhower látogatása ellen.

Giuseppe di Vittorio, az általános szakszervezeti szövetség főtitkára kb. 50 ezer főnyi tömeg előtt nagy beszédet mondott.

Di Vittorio kifejtette: A világtörténelem legnagyobb hazugsága az, hogy az atlanti egyezmény az úgynevezett európai hadsereg és a felelősséget elvadászoló, féltékeny Szovjetunió állítólagos terjeszkedési törekvései ellen.

A Szovjetunió — folytatta beszédét Di Vittorio — visszatartja a háborús uszító provokációt és a maga részéről tárgyalásokat, megegyezéseket ajánl. Az imperialisták azonban elvették ezeket a javaslatokat, mert félték a szocializmus békés előrehaladásától, félték, hogy elveszítik azt a lehetőséget, hogy mások munkáját kiszivolyozzák.

A békegyűlésen résztvevő tömegek végzetlenül menete-

ben Róma központi városnegyedéi felé vonultak: „Békét, békét” — „Eisenhower menj haza” — „Le a háborús uszítókkal” — kiáltásokkal. A rendőrség több kísérletet tett, hogy a tömeget szétszórja, de a tüntelők elárastották Róma főbb útvonalait és órákon át tüntettek Eisenhower ellen. A csütörtök esti tüntetés a felszabadulás óta eltelt idők egyik legnagyobb megmozdulása volt az olasz fővárosban.

Az olaszországi béketüntetések különösen éles erővel törték ki a délolaszországi tartományokban és Sziciliában, ahol igen sok helyen a lakosság úgyzónván teljes számban résztvevő tüntetésekben.

A rendőrség minden erőfeszítése a tömegek szétszórására teljesen hiábavaló volt. A rendőri erőszaknak már 61 halálos áldozata van. Palermo tartományban fekvő Piana degli Albanesi községben a rendőrök szintén a tüntelők közé lötek. A Scelba-rendőrség újabb gazetteivel kapcsolatban a kommunista képviselők interpellációt terjesztettek elő a parlamentben. Az interpelláció pénteken kerül megvitatásra.

súlyosabb terheket ró az olasz nép vállára és azzal az eredménnyel jár, hogy a kormány iránti bizalmatlanság egyre szélesebb rétegekre terjed ki. Olyan körök is, amelyek annakidején jóváhagyták az atlanti politikát, most már megriadnak ennek a politikának a következményeitől. A kormány politikájától való elfordulást mutatja a nagyszabású elégedetlenség, az általános háborúellenes hangulat, amely minden társadalmi réteg, a legkülönbözőbb politikai felfogású emberek körében megnyilvánul. A Központi Vezetőség felhív minden pártszervezetet, hogy fokozza felvilágosító munkáját és erősítse a béke híveinek nagy mozgalmát.

Átkudozások

Róma: Az eddigi értesülések szerint az olasz kormány tagjai és Eisenhower között lefolyt tárgyalásokon az olasz kormány kb. 850 millió dolláros fegyverkezési segélyt kér az amerikai kormánytól. Eisenhower azonban kijelentette, hogy Amerika csak 350 millió dollár szándékozik adni Olaszországnak és azt is csak akkor, ha Olaszország fegyverkezése már előrehaladt.

Az olasz kormány 3 hadosztályt ajánlott fel Eisenhower atlanti hadseregébe, egy év múlva pedig újabb 9 hadosztályt szándékozik az amerikai tábornok rendelkezésére bocsátani.

Az Olasz Kommunista Párt üdvözlö a tüntető olasz dolgozókat

Róma: Az Olasz Kommunista Párt Központi Vezetősége csütörtökön este ülést tartott, amelyen állást foglalt az Olaszországban lefolyt nagyszabású tüntetésekkel kapcsolatban. A Központi Vezetőség úléseről kiadott közlemény megállapítja, hogy Eisenhower tábornok látogatására, mely összefüggésben állt az imperialista háború előkészíté-

sével, az olasz nép hatalmas tüntetésekkel válaszolt. A tüntetések kifejezésre juttatták az olasz néptömegek felháborodott tiltakozását, hazafias szellemét és törhetetlen békevágyát. A háborús veszély súlyosbodása és a kormány nemzetellenes politikája az, hogy olasz fegyveres erőket bocsát az imperialisták rendelkezésére egyve-

Csu En-Laj távirata az ENSz ázsiai gazdasági bizottságához

Peking: Az Új Kína hírügynökség jelenti, hogy Csu En-Laj, a Kínai Népköztársaság külügyminisztere, az ENSz gazdasági és szociális tanácsban résztvevő valamennyi államhoz, valamint az ENSz ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottságához táviratot intézett, amelyben közli: „Minden olyan határozat, amelyet az ENSz ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottsága ülésén a 475 millió kínai nép képviselőjének, a Kínai Népköztársaság küldöttének részvétele nélkül hoznak — törvénytelen és érvénytelen”. Az ENSz ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottságának VII. ülészakát és a bizottság kereskedelmi és ipari albizottságának ülését februárban Lahoreban (Pakisztán) tartják. Csu En-Laj emlékeztet arra, hogy a bizottság VI. ülészakának, valamint a bizottság kereske-

delmi és ipari albizottsága tanácskozásának Bangkokban történt összehívása előtt a bizottság és az albizottság elutasította a Kínai Népköztársaság törvényes küldöttének bebecsátását, de megengedte a reakciós kuomintang-klikk maradványai „küldöttének” részvételét az ülésen. Csu En-Laj külügyminiszter táviratában rámutat, hogy ez az eljárás ellentmond az ENSz alapokmányának és megfosztja a Kínai Népköztársaságot attól az elidegeníthetetlen jogától, hogy részt vegyen az ázsiai és távolke-

leti kérdések megoldásában. A Kínai Népköztársaság központi népi kormánya — folytatódik a távirat — érvényesnek tartja Csi Csiao-Tin kinevezését a Kínai Népköztársaság küldöttéként az ENSz ázsiai és távolkeleti gazdasági bizottságának VII. ülészakára és a bizottság kereskedelmi és ipari albizottságának ülésére. A reakciós kuomintang-klikk „küldöttéi” nem jogosultak arra, hogy részt vegyenek a bizottság és az albizottság ülésén, ezért el kell onnan őket távolítani.

Csu En-Laj javaslatai az egész kínai nép egyhangú követeléséi

Peking: A Kuningzsipao „Támogatjuk Csu En-Laj külügyminiszter négy javaslatát” c. cikkében írja:

A Kínai Népköztársaság külügyminisztériuma mándjárt az úgynevezett tüzés szüntess hármas-

bizottság” megalkotása után ünnepélyesen kijelentette, hogy nem ismeri el ezt a bizottságot és nem kíván együttműködni vele. A minisztérium arra is rámutatott, hogy az ENSz-közgyűlés politikai bizottságának határozatát a

Kínai Népköztársaság küldöttségének részvétel nélkül hozták. Ebből következik, hogy a „hármast bizottság” által kidolgozott és elfogadott „öt év” törvényjavaslat és érvénytelen.

Az „öt év” nem irányul a koreai háború gyors befejezésére, hanem lélegzétvételi időt ad az amerikai hadseregnek.

A távolkeleti béke helyreállítása és az egyetemes béke védelme céljából — ami mellett a kínai nép erősen szikszál — Csu En-Laj, az ENSZ közgyűlés politikai bizottsága elnökeként adott válaszában négy világos meghatározott javaslatot tett. Ezek a javaslatok az egész kínai nép egyhangú követelése.

Teljesen világos, hogy az amerikai imperialistáknak a legcsekélyebb mértékben sem szándékuk a

koreai kérdés és más fontos ázsiai kérdések békés rendezése. Különösen hangsúlyozni kell azt a tényt, hogy Dulles, az első számú háborús bűnös, akinek közvéleményben Japánba szándékozik utazni, hogy meggyorsítsa a Japánnal kötendő külön békeszerződés kidolgozását és a japán népek, mint ágyúöntvények felhasználását az Egyesült Államok háborús terveiben.

A lap befejezésül felhívja az egész kínai népet, fokozza éberségét és hatékonyan támogassa Csu En-Laj külügyminiszter javaslatait annak érdekében, hogy az amerikai imperialistákat, tárgyalási alapként a javaslatok elfogadására kényszerítsék.

Amerikai repülőgépek újra megsértették Kína légterét

Peking: A Dunbeiszipao c. lap jelentése szerint január 15-én amerikai repülőgépek ismét megsértették Kína légterét.

Január 15-én hajnali 4.30 órakor két amerikai repülőgép a csambai kerületben lévő Badakou hegység felé megsértették Kína légterét, majd eltűnt Korea irányában. 20.40 órakor a két amerikai repülőgép Kuandian kerületében lévő Lakusac falu közelében megsértette Kína légi határait, majd 20.42 órakor elrepül, 30.51 órakor két amerikai repülőgép Csiang tengerszében megsértette Kína légterét, két percen át körözött a térség fölött, majd Jannucsiaocsu és Liudangou község irányában elrepült. 21.05 órakor a két repülőgép fel-

tűnt a Tanhua kerülethez tartozó Csidaogo község fölött, tüzelte a községre és 21.12 órakor eltűnt.

21.09 órakor egy amerikai repülőgép Csiang kerületében lévő Huanbotiancsu község térségében megsértette Kína légterét és 21.11 órakor eltűnt.

AZ AMERIKAIKAIK NEM ADNAK KI HADIJELENTÉST

Páris: Lapjelentések szerint a koreai amerikai parancsnokság megszüntette a koreai hadműveletekkel kapcsolatos bármilyen jelentés közlését. Az amerikai beavatkozók ezt az intézkedést „biztonsági” okokkal magyarázzák.

A SzOT tiltakozása 20 japán vasutas elítélése ellen

Múlt év augusztusában Japánban vasúti szerencsétlenség történt, amely mint „Matsukava-haleset” vált ismeretessé. A japán szakszervezetek megállapították, hogy a szerencsétlenséget a japán kormány ügynökei idézték elő csak azért, hogy a japán vasutas szakszervezetet és a többi haladó szakszervezet vezetőit és tagjait hamis vád alá helyezhessék. Ebből az ügyből kifolyólag most 20 vasutast halálra, illetve életfogytiglani fegyházra ítélték.

A Magyar Szakszervezetek Országos Tanácsa és a vasutas szakszervezet az alábbi tiltakozó táviratot intézte a japán kormány miniszterelnökéhez: Shigoru Yoshidához:

A Magyar Szakszervezetek Országos Tanácsa 4700.000 szervezett dolgozó nevében tiltakozik az ellen, hogy a japán dolgozókat a „Matsukava szerencsétlenség” ürügyével üldözzék. Ezzel az ürüggyel támadnak a japán munkásszervezetek ellen a célja, hogy aláássák a japán nép békéért és demokráciáért folytatott harcát és lehetővé tegyék az amerikai imperialistáknak a japán fasizmust újrafelfegyverzést és Japánnak Kína és Ázsia elleni katonai és gyarmati támaszponttá való kiépítését.

Követeljük a halálra, illetve életfogytiglani fegyházra ítélt 20 munkás ítéletének azonnali és feltétel nélküli felülvizsgálását.

A Magyar Szakszervezetek Országos Tanácsa: APRÓ ANTAL főtávkár.

„A magyar vasutasok szakszervezetébe tömörült dolgozók tízezrei felháborodással értesültek arról a kegyetlen és minden emberiségtől kitérő eljá-

rásról, amelynek 20 japán vasutas a mártírja.

A magyar vasutasok, amikor elítélik az imperialista szökevény kormány durva jogszértését a legerélyesebb tiltakozásnak adnak kifejezést és követelik, hogy a 20 vasutast azonnal bocsássák szabadon.

A magyar vasutasok nevében: NEMETH ISTVÁN főtávkárhelyettes.

A „LENIN MEZŐGAZDASÁG-TUDOMÁNYI AKADEMIA ÜLÉSE

A „Lenin” Mezőgazdaságtudományi Akadémián befejeződött a tudósok és a gyapotügyi minisztérium megbízottainak tanácskozása. A tanácskozás a szovjet gyapottermelés kérdéseivel foglalkozott. Ahogy az elhangzott beszámolókból kitűnt, a kolhozok és a szovhozok 1950-ben 650 ezer tonna gyapotot adtak át az országnak terven felül. A tudósok beszédeikben az eddigi gyapottermelési eredményekről és a tervezett tudományos munkákról számoltak be. Közölték, hogy 1951-ben a tudósok az agrotechnika további tökéletesítésén, a gyapottermelés további fejlesztésén és olyan gyapotfaják létrehozásán fognak dolgozni, amelyek ellenállóbbak az időjárással és a betegségekkel szemben és alkalmasabbak az ültetvények gépesítése szempontjából.

— Az Orehoovo-Zujevi „Karboli” gyár megkezdte szines törhetőlen üvegből készült étkező- és teakészletek gyártását. A készletek a dolgozók körében rövid idő alatt igen népszerűek lettek.

Checon nyilatkozata

Washington: Acheson, az Egyesült Államok külügyminisztere nyilatkozatot tett közbe, amelyben kijelenti, hogy Csu En-Lajnak, a Kínai Népköztársaság külügyminiszterének az ENSZ Politikai Bizottsága által koreai és a távolkeleti problémákra vonatkozó elvekről elfogadott nyilatkozatra adott válasza elfogadhatatlan az Egyesült Államok kormánya részére.

Acheson nyíltan nyomást gyakorolva az Egyesült Államok csalóására, kijelentette: „Nem kételkedem abban, hogy ez (a kínai válasz) elfogadhatatlan lesz általában az Egyesült Nemzetek számára is.”

TRUMAN WASHINGTONBA RENDELTE PLEVENT

Washington: Az USA külügyminisztériuma közölte a sajtó képviselőivel, hogy Pleven francia miniszterelnök az USA-ba érkezik, hogy Trumannel és más hivatalos személyiségekkel tárgyalásokat folytasson. A tárgyalásokra január 29-én és 30-án kerül sor.

A Szovjetunióban járt magyar írók beszámolója

A Magyar Írók Szövetsége a Magyar-Szovjet Társaság rendezésében esztendőnk este Budapesten a Zeneakadémián beszámoló előadást tartott a Szovjetunióban járt írókútlóiról.

Geregy Sándor, a Magyar Írószövetség elnöke megnyitó szavai után Darvas József közoktatásiügyi miniszter mondta el a beszámolókat, melynek során többek között a következőket mondotta:

— Közel négy hetet töltötünk a szovjet nép nagy országában — a kommunizmus építéséhez eleven forró test közelében.

— A legjelentősebb megbeszélés Moszkvában a Szovjet Írók Szövetségének székházában folyt le — mondotta többek között — azon a Moszkvában lévő szovjet írók közül igen sokan résztvettek. A megbeszélésen Fagyjev valóságos kis előadást rögzített a szocialista realizmus problémáiról. Körülbelül így foglalta össze a szocialista realizmus tételét:

1. A szocialista realizmus kötelessége és feladata, hogy az élet igazi ábrázolását adja, nemcsak az élet területének, összetettségének, egész bonyolultságának ábrázolását és így az író számára az teszi parancsát és kötelességé, hogy valóban ismerje is meg alaposan, mélyen és részletesen az életet, amelyről írni kell.

2. De a szocialista realizmus nemcsak ábrázolja az életet, hanem forradalmi fejlődésben adja az élet ábrázolását, forradalmi fejlődésben mutatja meg az életnek azokat a tendenciáit, amelyek...

„LENIN ÉS A MAGYAR DOLGOZÓ PARASZTSÁG” CÍMMEL FÜZET JELENT MEG

Lenin halálának 27. évfordulójára a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége agitációs és propaganda osztálya kiadásában „Lenin és a magyar dolgozó parasztság” címmel füzet jelent meg. A könyv szerzője Illés Béla.

Az MDP és az MSZT emlékestje Lenin halálának évfordulóján

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége és a Magyar-Szovjet Társaság Lenin halálának 27. évfordulójára alkalmából 1951 január 21-én az Állami Operaházban

este 7 órai kezdettel emlékestet rendez. Ünnepi beszédet mond Horváth Márton, az MDP Politikai Bizottságának tagja.

A minisztertanács kinevezte a takarékosági bizottság tagjait

A minisztertanács Rákosi Mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese elnökségét pénteken délután ülést tartott.

A pénzügyminiszter előterjesztése a minisztertanács elhatározta, hogy az Elnöki Tanácshoz előterjesztést tesz a magyar-szvjai egyezmény jóváhagyására.

A minisztertanács a takarékoságról szóló 1950. évi december hó 30-i határozatával felállított takarékosági bizottság elnökévé Gerő Ernő államminisztert, a népgazdasági tanács elnökét, helyettes elnökévé Vas Zoltánt, az Országos Terhivatal elnökét, tagjaivá pedig Házi Árpádot, az Állami Ellenőrző Központ elnökét, Antos István pénzügyi államtitkár és Szita Jánost, a Népgazdasági Tanács titkárákat nevezte ki. Az Országos Tesztelési és

Sportbizottság elnökének, Hegyi Gyulának javaslatára, a minisztertanács a bizottság elnökhelyettesévé Tapolcai Jenőt és Sebes Gusztávot, a bizottság tagjaivá Kutas Istvánt, Bérés Tibort, Géczyi Györgyöt, Várhegyi Györgyöt, Kenéz István, Rózsa Lászlót és Orbán Lászlót nevezte ki.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa megerősítette a Magyar Népköztársaság és a svájci államszövetség között 1950 június 27-én Budapesten aláírt árucserre és fizetési megállapodását valamint a Magyar Népköztársaság és a svájci államszövetség között 1950 június 19. napján Budapesten aláírt magyarországi-svjai érdekek kártalanítása tárgyában létrejött megállapodást.

LENINRŐL

I. V. SZTALIN:

... Ahogyan Lenin forradalmi tevékenységével a 90-es évek végén és különösen 1961 után, az „Iszkra” kiadása után, megismerkedtem, arra a meggyőződésre jutottam, hogy Lenin személyében rendkívüli emberrel van dolgunk. Lenin az én szememben nem egyszerűen a Párt vezetője volt akkor, hanem a Párt tényleges megteremtője, mert ő volt az egyedüli, aki Pártunk belső lényegét és halaszthatatlan szükségleteit átértette. Ha Pártunk többi vezetőjével hasonlítom össze, mindig úgy látom, hogy Lenin fegyvertársai — Plehanov, Martov, Axelrod és a többiek — egy fejjel kisebbek nála, hogy Lenin velük összehasonlítva, nem egyszerűen a vezetők egyike, hanem magasabb típusú vezető. Készültem, aki a harcban félelmet nem ismer és bátran viszi előre a Pártot az orosz forradalmi mozgalom ki nem kutatott útjain. Ez a benyomás oly mélyen vésődött lelkembe, hogy szükségét éreztem annak, hogy akkoriban emigrációban lévő közeli barátomnak írjak róla és nézetét kikérjem. Kevésell utána, mikor már számíthatásból voltam Szibériában — az 1903. év végén volt —, lelkes hangú választ kaptam barátomtól és egy egyszerű, de mélyszántó, tartalmas levelet Leninről, akivel, mint kiderült, barátom levelem tartalmát közölte. Lenin levélkéje aránylag nem volt hosszú, de ez a levél Pártunk gyakorlatának merész, félelmet nem ismerő kritikáját nyújtotta és a pártunk egész tervének nagyszerűen világos és tömör kifejezését a legközelebbi idősakra. Csak Lenin tudott a legküzszáltabb dolgokról oly egyszerűen és világosan, oly tömören és merészen írni, hogy minden mondat nem beszél, hanem lő. Ez az egyszerű és merész levélke még jobban megerősített engem abban, hogy Lenin személyében Pártunk készülő sással rendelkezik...

MAKSZIM GORKIJ:

„Vladimir Iljics Lenin olyan jól ismerte a múlt történetét, hogy képes volt és tudott is a jelenből a jövőbe tekinteni.

Ezt nem „a szép szavak kedvéért” gondoltam ki, ezt bizonyítja egész munkássága, minden cikke, különösen Október után. A munkások és parasztek októberi győzelmének kikerülhetetlenségét és közelségét már előre látta 1907-ben a londoni gyűlésen. Általában Lenin, ahogy még senki ő előtte, előre meg tudta látni azt, aminek történnie kell. Azért volt erre képes és azért tudta azt megtenni, — nekem legalább is úgy tetszik —, mert nagy lelkének fele a jövőben élt, vaserejű, de hajlékony logikája teljesen konkrét, reális formában mutatta meg neki a távoli jövőt.

Nézetem szerint ezzel is magyarázható csodálatos állhatossága a valósággal szemben, amely soha nem zavarta meg őt — bármilyen nehéz és bonyolult volt —

szilárd hite sohasem ingadozott, hitt abban, hogy elérkezik a pillanat, amikor a munkásosztály és a parasztság kell, hogy legyen és lesz is saját ura az egész világon”.

HENRY BARBUSSE:

... Lenin nem volt szónok a szó mindennapi értelmében. Nem szónokolt, hanem egyszerűen beszélgetett a hallgatóságával. Egyes mozzanatoktól (így például az októberi napoktól) eltekintve, amikor arról volt szó, hogy közvetlen mozgásba kellett lépni a tömegeket, amikor rettentő erőt kellett latbatolni a hatalmas emberáradat irányítására — Lenin csaknem teljesen gesztusok nélkül beszélt. Csupán arra törekedett, hogy meggyőzze hallgatóit, hogy saját gondolatait hallgatóinak tudatába is beágyazza. De ezt nem külső formákkal, hanem a lényeggel, nem gesztikulással és szójátékokkal, hanem beszéde tartalmának világosságával és súlyával igyekezett elérni.

MARTIN ANDERSEN NEXØ:

... A kultúra képviselőinek legjobbjai, különösen azok, akik az Októberi Forradalom utáni korszakban nőttek fel, Lenin tisztelőinek vallják magukat és fokozatosan az új társadalmi rend tudatos harcosává lesznek...

De még erősebb Lenin hatása az egyszerű munkásra, akinek ehhez nem kell az átnevelés bonyolult folyamatán keresztül mennie. A régi világ proletariátusa növekvő erejét és aktivitását teljes egészében Leninnek köszönheti: a nagy kinyitkozottatónak és alkotónak, akinek nemes párja a történelemben és Lenin gyermekének, a Szovjetunióknak...

Lenin jelentősége a nemzetközi proletármozgalom számára felbecsülhetetlen. Lenin lángesze egyesítette magában a tervezőt és a megvalósítót, új célokat mutat a kultúra képviselőinek, a passzív szemlélet világából a cselekvés, a tettek világába vezetői őket. A proletariátus felszabadító harca új lendületet kapott. A munkásmozgalmat nem lehet többé visszafordítani, Lenin életet lehel az emberekbe, amelyek az emberiség haladásáért harcolnak.

1924-BEN: BERNARD SHAW

Boldog vagyok, hogy hat évvel ezelőtt, amikor az angol sajtó a rágalmak olyan özönével árasztotta el Lenint, amelyekhez még az 1780-ban George Washington ellen intézett rágalmahadjárat sem fogható. — boldog vagyok, hogy én akkor üdvözöltem Lenint, mint Európa legnagyobb államférfiát, egyik neki megküldött könyvemre írott ajánlásban... Nem kétkedem benne, hogy eljön a nap, amikor Londonban George Washington szobra mellett fognak Leninnek szobrot állítani.

3 oldal

1951 január 20.

DISz-szervezetek felállítása a termelőcsoportban — 100 új női traktorista beszerzése a hajdú-bihari DISz kéthónapos munkatervében

A Magyar Dolgozók Pártja pártkongresszusára az ifjúmag is felkészül. A hajdú-biharmegyei DISz szervezetek kéthónapos munkatervét dolgozták ki, mely mindazokat a felajánlásokat tartalmazza, melyeket a Pártkongresszus tiszteletére a fiatalok tettek.

A legelső és legfontosabb terv, hogy azokban a termelőcsoportokban, szám szerint 18-ban, ahol még nem alakították meg az ifjúmag egységes szervezetét, a DISz-t, ott haladéktalanul megkezdik a tagtoborzást és felállítják a DISz-szervezetet.

A szervezési munkát a már meglévő DISz alapszervezetek felállításánál nyert tapasztalatok alapján a munkában és termelésben előjáró, valamint a Magyar Dolgozók Pártjában legjobb munkát végzett dolgozó parasztfiatalok végzik el.

A DISz kéthónapos terve a szervezési munkán kívül a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésére is gondolt. Elhatározták, hogy a fiatalok közül ötvenet személyes agitációval meggyőznek a termelőszövetkezeti élet helyességéről, hogy azok is felismerve a helyes utat tagjai legyenek valamelyik termelőcsoportnak.

A géppallosokra 100 lányt szerveznek be. Ez a munkának szintén nehéz és szép része. A géppallosmáson végzett munkáknál ma már nem ritkaság a női munkaerő. Na-

ponta hallunk traktorista lányokat jó, vagy egészen kiváló teljesítményeiről. A lányok megszerették a traktort és munkájuk minőségben vetekszik a férfiakéval. A DISz feladatának tekinti, hogy minél több jó női traktoristát adjon a szocializmus építéséhez.

Az egyes helyekről befutott jelentések szintén munkafelajánlásokról szólnak. Kabán a dolgozó fiatalok vállalták, hogy 12 új tagot hoznak be a termelőcsoportba.

A debreceni „Marx” termelőcsoportba már a felajánlás óta 8 új tagot szerveztek be. A kismarjai termelőcsoportba három DISz-fiatalt lépett be.

Otthon és az üzemekben az MDP kongresszusára készülnek az asszonyok

— A kongresszus mindannyiunk ügye — mondja Fekete Imréné, a Vöröshadseregútja 59. számú ház házfelügyelője —, amikor a Magyar Dolgozók Pártja kongresszusával kapcsolatban kérdezzük, hogyan készülnek az asszonyok életüknek erre a jelentős eseményére.

— Pártonkívüli vagyok de úgy érzem, hogy nekem, mint az MNDSZ tagjának ugyancsak be kell kapcsolódnom a kongresszusi munkaversenybe. Azt,

hogyan emberi sorom van, a Magyar Dolgozók Pártjának köszönhetem.

A házfelügyelő azelőtt csak a lakók szolgája volt. Most kollektív szerződésünk van, a társadalombiztosításban épp úgy részesülünk, mint minden dolgozó és az új házakban a házasternem szorult az egészségügyi pincelakásban, hanem ugyanolyan jó lakást kap, mint a bérő. Most értékelik fontos munkánkat.

— Régen bizony nehezen éltünk. A férjem villamosvezető, napi 8 órát dolgozik, mert nem úgy mint az emült rendszerben, 12-13-at. Szociálait ruhát kap sőt cipőt és inget is. Nemcsak arra jut, hogy kosztunk bőségesen legyen, hanem

eljárunk moziba, színházba, könyveket veszünk és a legnagyobb öröm, hogy már rádiót is vásárolhatunk.

— Amikor először olvastam az újságban, hogy a magyar dolgozók munkaversenyyel, a takarékosági mozgalom kiszélesítésével ünneplik meg a Pártkongresszust, úgy gondoltam, hogy

a ház asszonyaival együtt felajánlást teszünk.

Megbeszéltük, hogy mivel ünnepelhetünk legjobban és elhatároztuk, hogy a takarékoság terén érünk el jelentős eredményt. Ennek eredményeként felajánlást tettünk hogy kevesebb villanyt és vizet fogyasztunk, tehát energiát takarítunk meg. Ez annyit jelent, hogy egyetlen asszony sem égeti szükségtelenül a villanyt.

nem hagyja égve, ha a konyhából a szobába megy, vagy a szobából kijöve, a konyhába kezd dolgozni. Gondosan ügyelnek arra is, hogy ne maradjon nyitva a vízcsap,

vagy ahol rosszul zárnak a csapok, idejében kijöjjen a szerelő és megcsinálja azokat. Ez a két fő közös felajánlásunk volt, de ezenkívül is ígéretet tettek a háziasszonyok arra, hogy háztartásukon belül takarékoskodnak a szénvel és minden egyéb értékes anyaggal.

A Magyar Dolgozók Pártja országos kongresszusára asszonyaink az üzemekben is lelkesen készülöd-

nek. Az üzemek munkaversenyfelajánlásaiban mindenütt ott találjuk felajánlásaikat és ezek a felajánlások méltón sorakoznak a legértékesebbek sorában.

A Magasépítési Vállalat dolgozó női közül Oláh Júlia és Kocsis Margit, akik a Dunai Vasmű építészeti is dolgoztak és Maximenkótlól, a sztahanovista szovjet közművestől tanultak.

*Kongresszusi felajánlasként több és több munkatársuknak adják át azt a módszert, amellyel már 360 százalékon felül teljesítettek.

Harmati Ernőné 140 százalékra, Brodán Lajosné 131 százalékra teljesíti munkáját.

A Kenyérgyár Zója brigádia 200 százalékos teljesítést ajánlott fel a kongresszusra.

A Baromfiértékesítő Vállalattól Dobozi Irén, aki eddig 140 százalékos teljesítést, a kongresszus tiszteletére 150 százalékos felajánlást tett, Szabó Jánosné és Cseresznyés Kata 5-5 százalékkal emelik eddigi teljesítményüket. — Mindkettőjük felajánlása különösen azért jelentős mert

munkájuk fokozatos jobbátelét jelent.

A nagy Sztálin születésnapjára teljesítették túl először a 100 szá-

zalékos és ezzel az újabb felajánlással most a 120 százalékos eredményhez közelednek. Példájukból látjuk, hogy a munkaversenyek milyen nagyszerű előrelendítőt minden dolgozó munkájának.

A Cementipariak közül a Szendrei Júlia és a Hámán Kató brigád kongresszusi felajánlásával elérte a 150 százalékos

Bartha Péterné közel jár ehhez a jelentős teljesítményhez. Pálka Lászlóné, Fekete Margit és Kónya Zsófia pedig már a 200 százalékos felé törnek.

A Textilgyár MNDSZ felvető brigádia 135 százalékos ajánlattal fel a kongresszus megünneplésére és szoros nyomonukban halad a szerelő brigád is. Az Alföldi nyomda MNDSZ-asszonyai közül Szűcs Gézáné, Bandik Józsefné, Banga Józsefné, Szűcs Józsefné, Banga Lászlóné és Kiss Gyuláné tették jelentős százalékos felajánlást.

Asszonyaink otthon és munkahelyen egyaránt munkával, takarékosággal készülnek a Magyar Dolgozók Pártja Kongresszusára, mert tudjuk, hogy boldog munkát és szép jövőnk érdekében a Párt vezetésével kell újabb és újabb sikerekre törnünk!

4 békeharc debreceni hírei

Ezernyolcszáz esetben tartottak ismertetőt a városi kongresszusról a debreceni békebizottságokban

A városi Békevilágkongresszusról és a II. magyar békekongresszusról 30 helyen tartottak beszámolókat a kongresszusi küldöttek. A kisüzemekben, vállalatokban és hivatásokban pedig összesen 53 beszámoló volt. Az utcai békebizottságok körülből 1000 olvasókönyvben és röpgyűlésen ismertették a kongresszus anyagát.

Debrecenben 25 ezer ember hallgatta végig a beszámolókat és a gyűlések során mintegy 2500 hozzászólás hangzott el. Péter János püspök a békevilágkongresszus tagja és Szerényi Sándor által tartott békegyűléseken 5000 ember vett részt. A városban összesen 1800 esetben tartottak beszámolókat a városi kongresszusról és annak nagyjelentőségű határozatairól.

A városi békebizottság szép piros selyem zászlót adott át a debreceni gázgyári békebrigádjának, akik békeműszakot vállaltak és fel-

ajánlástuk során nagy önköltségcsökkenést értek el különböző hasznos újítások révén. A zászló átadásakor a gázgyári békebrigád ígéretet tett arra, hogy a jövőben még fokozottabb munkával igyekeznek mellőzni a kifutást.

A békebizottságok munkájának ellenőrzésére a városi békebizottság 20 békefelőst állított be, akiknek számát hamarosan 50-re emelik.

Egyes helyeken azonban a békefelőstök beállítását elmulasztották, ezért gyengébb munkát végeztek a békeharcban, mint a Boldogkerület, Wolaflka-telep, Kerekes-telep, Rákosi-telep I. II., Nyulás, Halárút, Vénkert békebizottságai.

Ezzel szemben javuló munkáról számolhatunk be a Helyi-vasút, a Homokkert, a Belváros II. és III. MDP alapszervezeteknél, valamint a debreceni MAV forgalomnál, ahol a békebizottságot is újjászervezték.

Versenyben dolgoznak a boldogabb jövőért a hajdú-bihari termelőcsoportok

A hajdú-bihari termelőszövetkezetek és termelőszövetkezeti csoportok hatalmas fejlődés előtt állnak. A fejlődésnek, erősödésnek nagy lökést ad a februári pártkongresszus. A dolgozó parasztság is nagy lelkesedéssel készül a pártkongresszusra, amely a magyar nép nagy ünnepe, jelentős eseménye hiszen az országépítésben, az építő tervek megvalósításában az MDP a mozgató erő, a kezdeményező és a tagok példamutatóan éljenek a teljesítésben, a végrehajtásban, a dolgozók összessége érdekében és javára.

Hajdú-Bihar termelőszövetkezeti és csoportjai nagyban készülnek a kongresszusra. Felajánlásai, vállalásai nyomán kibontakozik a termelőszövetkezeti, nagyüzemi társas gazdálkodás hatalmas fejlődése, nagy megerősödése. Nagyjelentőségű építő munka indul meg a tavasz folyamán, de már a télen is komoly építkezések és beruházások készülnek el a tagok önkéntes felajánlása nyomán, saját erejükből, a tagok munkájából.

Sok új tagot szerveznek be a szövetkezetek a dolgozó kis- és középparasztság köréből, meggyőzve őket arról, hogy a jövő boldogulását a parasztságnak a szövetkezeti, társas nagyüzemi gazdálkodás biztosítja. Sok termelőszövetkezeti csoport párosversenyre hívta ki a közeli termelőszövetkezeti csoportot. A párosverseny is hozzájárul a csoportok fejlődéséhez és izmosodásához. — A sárközi Dózsa baromfi-tenyésztési állástól, ólat készíti felajánlásokkal, öt új tag beszerzését vállalta. A pocsjai Petőfi 8 új tagot nyert meg, 16 kocára épít fiatalólat. Az egykei Tánácsis 100 süldőre épít ólat s 40 méter hosszú görét készíti a tagok munkájára. A derecskai Rákóczi 10 új tagot léptet be és 500 juhra épít helyiséget. A sárközvári Sárrét-Uj Élel termelőszövetkezeti csoport 50 baromfiólat álló tenyésztést szervez és ólat a baromfiak számára. A tetleni Kossuth 8 hold kertészetet létesít, berendezést látja el, 10 új tagot szervez be, 20 kocára, 200 süldőre épít helyiséget. A püspökábrányi Okt. 12. szövetkezet 3500 facsemette elültetését vállalta a kongresszus tiszteletére, 200 juhra épít istállót. —

A polgári Tánácsis 15 új tagot nyert meg, megerősíti a munkafegyelmet, istállókat épít és tataroz, azonkívül gazdasági épületeket állít helyre. Az egykei Petőfi 520 juhnak épít istállót, a hajdúböszörményi Ságvári hatalmas juhholdat készíti saját erejéből. A nádudvari Sztálin-szövetkezet 50 új tag beszerzését vállalta, már 24 tag be is lépett. Hatalmas öntözés berendezést készített 26 nappal a kitűzött határidő előtt. A nádudvari Petőfi nagy baromfi-tenyésztési létesít, a nádudvari Tánácsis rizstelepet, új helyiséget, azonkívül nagyjelentőségű fásítási munkát vállalt. A földesi Dózsa 20 kocára fiatalólat épít, a nádudvari Vörös Csillag 1 hold erdőt telepít, új kutat fúr. A kabai Tolbucsin 20 új tag beszerzését vállalta — már 9 be is lépett. — Uj, II. típusú szövetkezetet szervez a lagság, a dolgozó kis- és középparasztság részvételével, 30 kocára fiatalólat készítenek. A miképeresj Petőfi 10 kis- és középparasztot szervez, em 10 középparasztot nyert meg a szövetkezeti nagyüzemi gazdál-

kodáshoz való csatlakozásra. — A téglási Kossuth 10 új tagot nyert meg, Király Sándorné tiszteletére ezenkívül egymaga 10 új tag beszerzését vállalta.

A balmazújvárosi Vörös Csillag vállalta, hogy minden tagja részt vesz léli mezőgazdasági szaktanfolyamon ahol tudását növelje. A hajdúdorogi Rákosi 15 középparasztot szervez belépésre, a tagok mind közreműködnek a kukorica-begyűjtés sikeréért. A hajdúhadházi Bocskai a sertésszaporulat elmesését vállalta, az átlag 6 lesz a mangalicáké.

Sok termelőszövetkezeti csoport lépett párosversenyre. A balmazújvárosi Petőfi versenyre hívta ki az újvárosi Lenin és Vörös Csillagot, a vámpörségi Dózsa a hajdúszámonai Dózsa, a hajdúszóvári Vörös Csillag a szóváti Uj kenyér tagjait, a hajdúszoboszlói Petőfi a szoboszlói Kossuthot és Lenint.

Az új felajánlások versenykilátások egymást követték és mind hozzájárultak a versenyszellem fokozásához, az építőmunka sikeréhez, a szövetkezeti csoportok megerősödéséhez, a falusi szocializmus építéséhez.

Hathetes patkoló-kovács továbbképző tanfolyam Debrecenben

A kormányzat február hónapban hathetes patkoló-kovács továbbképző tanfolyamot indít Debrecenben. Nagy jelentőségű ez a tanfolyam a mezőgazdaság, az állattenyésztés védelme és növelése, de általában a nemzetgazdaság, az ötéves építő terv sikeres végrehajtása tekintetében. Sok állat főkre megy, elpusztul, vagy legalább is megrokkban a helytelen, nem szakzerű, gondatlan patkolás következtében, komoly kár ér a nemzetgazdaságot. A tanfolyamon résztvevőknek kovácsossággal és mesterséggel, akik tovább kívánják fejleszteni tudásukat. A magánsektorból éppen úgy, mint az állami gazdaságok és termelőszövetkezeti csoportokból is jelentkezhetnek a tanfolyamra, amely ingyenes, a bennlakás is biztosítva van. A

tanfolyam a debreceni Mentelepen lesz, több szakértő állatorvos is oktat a szaktanfolyamon, amelyen valóban szakképzett, tanult patkoló-kovács mesterek képeznek ki a résztvevőket. Az országépítő, nemzetgazdaságfejlesztő munkát segít elő a most induló új, mezőgazdasági patkoló-kovács továbbképző szaktanfolyam. A tanfolyamot a hajdú-bihari megyei tanács mezőgazdasági osztálya rendezi, bővebb felvilágosítás ott nyelhető.

— A nagyszepesi Ságvári-iermelőcsoport dolgozói elhatározták, hogy vasárnap Kellenberger Gy. békebizottsági titkár vezetésével megkintik a debreceni békekiállást.

A tanyák dolgozó népeért

A tanyai élet ilyenkor tévén idején vált azelőtt mindig a legnehezebbé. A nagy távolságok, a rossz utak, a sár vagy hidegebb időben a hófúvás, az autóbussz vagy vasút hiánya — valamennyi hátrány, amely a községtől való elvételét jelenti — ilyenkor nyilvánul meg a leghatározottabban.

Aminő befűződtek a mezőgazdasági munkák, unalom szála a tanyára. A tanyai népek sem szórakozási lehetősége, sem kulturális továbbképzésre való alkalmuk nem volt. A tanyai dolgozók gyereke kiömétereket gyalogolhatott a fagyban, a hófúvásban, míg eljutott a távoli iskoláig. Ha meg beteg volt a háznál a távoli falvakból kellett hozni orvost, ha egyáltalán időben elértek. Ezek miatt került ki a tanyavilágból a legtöbb irás tudatlan, ott pusztított legjobban a csecsemőhalál, a tüdővész és a ragályos betegségek minden fajtája. És mindezeneken túl a téli hónapokban csaknem lehetetlen volt a tanyai lakosság az értékesítés is. Terményeit, állatait a rossz úton nem tudta a távoli községbe vagy városba szállítani. Ilyenkor tört rá egyszerre a hideg, a kifáradtság és a szegénység tejeje, a nyomorúság.

Te pedig nem lesz már olyan új község, ahol ne lenne meg mind az a létesítmény, amely a lakosság gazdasági, kulturális és egészségügyi intézményeinek megépítéséhez szükséges. Az új községek létrehozását maga a kormányzat segíti elő építési kölcsönökkel. A kölesön összegét 10—15 év alatt kell visszafizetni. Annak a ki kölesön 75 százalékát 5 év alatt visszafizeti, a hátralévő 25 százalékát az állam elengedi. Azoknak, akik új községben akarnak építkezni, az állam 50 százalékos áron házihelyet oszt.

A tanyák dolgozó parasztsága érthető módon vágyik az után a jobb és könnyebb élet után amelyet az új községek felállításával biztosít részére. 1953-ban körülbelül 1800 család vette igénybe az építkezési kölcsönt. Sokan olyanok is, akik meglévő tanyájukat bontották le és építétek újat az új község területén. Az építkező családok sok helyütt ösztönöznek az államot, hogy maguk vezessék el az építkezési munka legnagyobb részét, olcsóbbá tessék az építkezést. 1951-ben 89 új községben 3500 lakóházhoz biztosított kormányzatunk anyagot és hosszútávú kölcsönt. Ezért az építkezésekre már megindultak a jelentkezések a helyi tanácsoknál.

Ez az állapot sok mindenben kedvezően megváltozott már közvetlenül a felszabadulás után. Az igazi megoldást azonban az MDP-nek az az intézkedése jelentette, amely létrehozta annak idején a tanyai tanácsot. A tanyai tanács már kijelölte azokat a helyeket, ahol új községek — vagyis tanyaközpontok — alakulnak. Ezekben az új községekben mindazt megvalósítják, ami a tanyai dolgozó életét jobbra, kényelmesebbé, szebbé teszi. Hivatalos ügyeik intézésére tanácsház, posta létesült. Iskolákat egészségházakat építenek, ivóvízhez, orvoshoz jutnak az új községek.

Eddig 66 új községben épült tanácsház, 21-ben új iskola, 66 helyen kapcsolódott be a telefon és összesen 130 kilométer belső utat és gazdasági kiutat építettek a tanyákhoz. Az ötéves terv végé-

re pedig nem lesz már olyan új község, ahol ne lenne meg mind az a létesítmény, amely a lakosság gazdasági, kulturális és egészségügyi intézményeinek megépítéséhez szükséges. Az új községek létrehozását maga a kormányzat segíti elő építési kölcsönökkel. A kölesön összegét 10—15 év alatt kell visszafizetni. Annak a ki kölesön 75 százalékát 5 év alatt visszafizeti, a hátralévő 25 százalékát az állam elengedi. Azoknak, akik új községben akarnak építkezni, az állam 50 százalékos áron házihelyet oszt.

A tanyák dolgozó parasztsága érthető módon vágyik az után a jobb és könnyebb élet után amelyet az új községek felállításával biztosít részére. 1953-ban körülbelül 1800 család vette igénybe az építkezési kölcsönt. Sokan olyanok is, akik meglévő tanyájukat bontották le és építétek újat az új község területén. Az építkező családok sok helyütt ösztönöznek az államot, hogy maguk vezessék el az építkezési munka legnagyobb részét, olcsóbbá tessék az építkezést. 1951-ben 89 új községben 3500 lakóházhoz biztosított kormányzatunk anyagot és hosszútávú kölcsönt. Ezért az építkezésekre már megindultak a jelentkezések a helyi tanácsoknál.

Az ellenség természetesen nem jó szemmel nézi a tömeges jelentkezéseket és igyekszik eltorzítani ettől a dolgozókat. Tudja, hogy az új községek létrehozatala befolyásának újabb gyengülését és a dolgozó nép további erősödését jelenti. Az ellenség meszkerkedései keményen kell visszaverni, mert galáztalos törekvéseivel tudatlanságban, ezer betegség martalékaival kitéve, a tanyavilág sötétjében akarja tartani a dolgozó népet. Az eziről szaporodó új házak, a máris felépült új községek azt bizonyítják, hogy népünk felismerie ennek a kérdésnek jelentőségét és harcolt az új községek felépítéséért.

A GAZDA-ASSZONY

Írta: Jusch Zsigmond

Övegy Balla Gergelyné már harminkét éves volt, hogy hallott. Eljött meztelenség a nagybetűs, nem a kopogó hab, el létezés a pusztán a csontjai javaszonny: há a volt minden csak nem tudta a jója el semmit a két asszony feltevése és a lassú léptekkel hazamentek.

Mien p. fű: letvén és J. n. sz. meg azok feltevése fel is pakolták a két asszonyt és bevitték nagy, ch. an az orosház doktorhoz.

Az a két asszony a hajdú egyebet mon ami, minthogy nagy beteg és meg fog a betegsége ha ni, azt tanácsolta a két embernek, hogy kíméljék a kórt, mert nincs az úri-eknek olyan orvos, aki meggyógyíthatna.

De övegy Balla Gergelyné az egész óra annyira esendős volt, hogy hitte a gazdák a doktornak s elvécték egymás közt, hogyha haza érnek, megcsináltatják a koporsót, tudvaleg az edényük a lezárászatárból vénszonny volt az egész szabad szentnyomai hárfában s meg se ejtett, máris hírom napja, de egy áru: ezöl se így hát bizonyos meghal, a kuzisóknak, sőt meg a feleségnek is írta volt.

Hazaérve a két ember legvárta a csontjait a székely-nagyából. Az úrtól asszont deréket az egyik kerék hullóból s csak nem szólt.

Már bizonyos, a Szent Mihály lován a jut. Matracok (most már ha nem tud szólni, nevis mincegy) kivitték a konyha melléi kamrába. Le erítették a nedves földre az öregasszonyt meg a, b. nek le volt ragadva a szeme a petyhudi aken nem mozdultak. Edényük tekemre meg ráborítottak egy cédőlepedőt, nagy gazdák voltak tartottak eszedet hármat) ok maguk meg bementek a háza, pipára gyűt, tettek behívták a ház elő lecségek t s egykedvűen beszélgetni keztek. Az úrtól nyitva háztak, ugye lát, h. há már anyák mitse.

A két menyecske ott állt a kimenet

oldalán a padkán, a két ember a két akak közötti letelet kamrán, amelyet tavaly vettek a házhoz a székelyi vásáron, tizennyolc forintért.

— Anyák, hogy meghal, ki sőt már most kenyere? — kérte István, ez idecsékk, a tapaszaltab.

A két menyecske halgatott, Nagy családny volt mind a két, nem szette a kenyereit.

— Anyák már fiatalágban tudott hozzá — szólalt meg végre János felesége, Lidi asszony, aki látta, bb, de nyelvésebb is volt.

— Anyák — felelt rá István gazda — maga szerző meg ezt a százhú holdat, szegény sorsból vette magához anyáinkat.

— Hozz hozzá Lidi asszony hal-kon, — Hozz hozzá meg az öregasszonyok hatvan hold jut egyikünknek, jut ennek a kamrából szolgálóra is.

— Jut arra, a három héres eiter a padlason.

A két ember belenyugodott az ökoskoda-ba.

— Csak — mondta János fejét va, karva — sok lesz az illeték.

— Anyák, hogy öreg ráiratott mindent nem akarta a jut écsében kiadni kezéből. Ha vissza ránt írta volna, nem fizetünk semmit.

— Nem ám.

— Majd ki futja tán abból, amit a halotti társaság kifizet érte Kettőn biztosítottuk be.

— Nem lesz elég, Horváthék is a múltkor hatvan forinttal többet kifizettek el az anyáinknak hgyátékában.

— Nekem pedig nagy feketekendő is kéne a vásárházán kívül — vágott szavába Lidi asszony.

— Tán nekem nem? — tette hozzá az István felesége, Mónus Zsuzsanna, a vásárhelyi parasztlányja. — Csak nem vásároljuk baromfi, mint ahogy a gányók szokták?

— Selyembe se lehet — vette oda neki János.

— De jó is az nektek, jó az! — Hát boldogul rá a lesz a tiétek ugye? — Igen, a házzal. — Rossz vásár — én a jobbikat szeretném ház nélkül — mondta élesen Lidi asszony. — Te mind a két rátát szeretnél egyben — vágta ki Zsuzsanna hangos nyelvése.

— De elég lesz a szóbeszédből, nézd meg János, hogy van — mondta István komoly arccal, kiverve pipáját.

János átnent a kamrába, kihúzta a lepedő alól az öregasszony egyik kezét, majd a másikat. Mind a kétó hideg volt. Lehúta a lepedőt ábrázatáról, sarga volt és élettelen.

— Te István, anyánk meghalt, — Meg-e? — Átnentek mind a kamrába, körülfozták az öreget. Tapogatták testét, húzták-vonták karjait.

István szólalt meg legelőbb.

— Én elmegyek a halottért.

— Az ám, de Molnár János most a nagy majorbán van napszámban.

— A két mezőhegyesi hamar elhozza — vágott vissza János öcorraszó nyának lévén a két mezőhegyesi az ő kizárólagos tulajdonuk.

— Én a virrasztóért megyek — mondta István gazda.

— Mi meg úgy, c. anyagom, áthallakunk Molnár Jánoshoz a áthívjuk, majd segít a vasorát megfűzni.

Nem bírta volna a két asszony megállni, hogy a faluban el ne mondja, hogy — napamasszony megboldogult az Urban.

A ház üresen maradt.

— Alig hogy elmentek, a lepedő lassan megmozdult s alóla nehéz testtel, de csak kibűlt az övegy Balla Gergelyné, ki nem boldogult meg az Urban.

Nagy bajjal felkapzkodott meg a letelet öszeregnél szempillát kérésre a kezeivel. Nehezen mozdult, de azért egy elfutott a konyháig. Ott levett egy edényt a falról, v. az ott állt megmesta arca és kezei. Az után ölévett egy ércokorant a kisé, vette a konyhapadót. Majd kiment a ház elő. Ott a kukorica szőlőn a b.

reszek de azoknak dolguk van. A többi meg tudja jól, hogy messze jár a tanyától. Övegy Balla Gergelyné kiült a ház előtt padkára, ott állt úgy egy félóraig érdektelen arccal, úgy egy méter útra, amely a nagy majortól Szabó-Szent-Tonyára vezetett. Éppen behordták, kősi kocsit ért.

De nem lehetett kivenni ki állt a kocsikon, meg tán nem is érkezte az öregasszonyt.

Hogy beleunt az üldögélésbe, körül ment a ház körül. Megnézte azt a birkát, amelyet a múlt szentesi vásárról hozott haza az István felesége, Bement az istállóba Rátalát, hevesen kötöszta is, azóta, hogy lelékült, ott tojást tojt, Bement a fészere, ott van két kótoska kis csirkével, ott rendben volt minden.

Visszament a konyhába, leakasztott egy csésztalát a falról, odatette a tűz mellé. A teköző két menyecske már dőlben benyújtott az eszedhez.

Levett egy nagy kőst a falról s egy üreg tyúknak amely épp óvatosan b. lépett a konyhába, levásta a nyakát.

— Jó lesz a virrasztóknak — mondta, hamar megkomasztotta a tyúkot, leszelte tagjait, letette eszed táblán a tűzre, aztán odahúzott egy kis padót a padkához s úgy leste onnan, hogy föl e már a tyúklevés. Néhány perc múlva bóbiskolni kezdett s lassan elaludt.

Ugy őt, óra tájban János gazda, meg a halottak Molnár János megérkeztek. Ott találtak az öregasszonyt a kis padon alva. Mindeztőlben elhült a vér.

Molnár János tüstént egy rémes eszet mondott el, mely hosszú évi halottvittepraxiát mutatott föl, amelyben a halott szintén megéle, nedett. De amsz a história éjjel történt s a halott nem főött tüstént tyúklevés, így hát borzasztóbb volt.

A többi is meglőtt mind. A két asszony esendős menyecskeférsékkal, Molnár Jánosnál a gazdányól, t. t. re a kopogó halottkémhez ment fel, leste mire vész a székelyi meg levén gazda is a virrasztókkal. Mind ott állt most a pávarajóban s nem tudta, mitévő legyen.

Lidi asszony volt köztük a leghatárabb Bement a konyhába, Mebbé belételet a hába, megkeverte a burgonyaköve levet, aztán félbrezette az öregasszonyt.

— Anyák, orodjén fel kigyulmed, már azt hűtök, meghott.

Az öregasszony föcsöndött, lassan körülnézett a mindensébet, aztán odakéintett a tábra Porre mar a tyúklevés.

— Hát visszagyűntetek? — kérdezte.

— Vissza mi — felelt nekni Lidi asszony s bele akart kótni, magá se tudta miért. — Vissza kigyulmed is napamasszony, a tégláról.

— Nem p. lányom, csak innátról jövök, nincs is mit újat mondanom.

— Van félünk van — szólalt meg István s köcsödelte az anyához.

— Az új nektek, hogy itt ülök. Ez nekem jó.

— Jó az nekünk is — tette hozzá János.

— Az a most is meglepett, kész a vacsora — mondta Mónus Zsuzsanna, ki a kenyereit s mesterségén kívüli a b. z. sem igen tudta, Eszébe jutott, hogy milyen jó hogy most már nem kell szagadót fogadni.

— Hát kéz a lévs — jelentette övegy Balla Gergelyné — jut a kőm, nek is, meg a feleségnek meg a virrasztóknak is, jutna meg itt tűnek is. Nekem úgy se kell.

A gazdák meg Molnár János elhelyezkedtek az asztal körül a vásárhelyi letelet padon. A menyecskeket fehér abroszt tettek eléjük. Molnár a két virrasztó asszonnyal a kimenet mellé telepedett s ott várta, míg majd ránt a sor.

Övegy Balla Gergelyné lassan le húzta a leveses talat, oda tette föl meg a halottkém el. Aztán egyszer megélelte petyhudi alkait, a két kendővel, aztán imígyen szólalt meg:

— De azért csak rátek íratom hol, nap a nyolc tartályt, meg a négy holdat, hogy ne kelljen azt a rongyos illeket fizetni.

Ezzel lassan, eszozogva oda cam megott a kimenet mellé a ott a két virrasztó asszony között leült a padkára.

